

פנימי

ב"ה

מפני קדושת המועד

ליוצא למלחמת בית דוד

החודויל

גליון חגיגי

ימות המשיח, שבת חוה"מ סוכות | גליון שנים-עשר

נ ק ו ד ת מ ל כ ו ת

ויהי רצון שנזכה לכל זה תיכף ומיד, עוד בלילה זה, וממילא בני ישראל יפרסמו את ביאת משיח באופן המותר ביו"ט, ובני נוח שאין להם את ההגבלות דיו"ט יפרסמו זאת תיכף ומיד בכל העולם כלו ע"י הרדיו והעיתונים.

וההודעה שברדיו יכולה להגיע גם לבני ישראל - כפי שנהוג שכשרוצים לקבל ידיעת חדשות בשבת ויו"ט שואלים את השוטר האיננו-יהודי שמסתובב בשכונה לשמור על בני ישראל - מה הם ה"חדשות" שסיפרו ברדיו (כדרך השומרים שנושאים עמם רדיו בכל עת).

וכך גם בענין זה - שעוד בלילה זה, כשישאלו אצל השוטר מה הן החדשות בעולם? יענה השוטר: זה עתה הודיעו ברדיו ש"הנה זה משיח בא"!... והוא עומד על גג בית המקדש ומכריז ש"הגיע זמן גאולתכם" מכיון שאתם בני ישראל הייתם במעמד ומצב ד"ענוים", ואין מה להבהל וכו'..."

משיחת ליל ב' דחגה"ס תנש"א דברי משיח ח"א ע' 80

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ואף על פי כן, חשוב להדגיש שוב ושוב: חבל, ממש חבל, "לפספס". להישאר רק עם ה"מקיף" ללא פעולה פנימית. חב"ד דורשת פנימיות. חב"ד לא מסתפקת במה שנותנים מלמעלה, ודורשים דווקא לעמול ולהתייגע ולהשיג כאילו בכוחות עצמנו, למרות שברור שבאמת אלו הם כוחות של הרבי. וככל שמשקיעים יותר, מקבלים יותר.

חשוב מאד קודם כל להתפלל במניין של הרבי שליט"א ולהתפלל יחד עם הרבי בכל התפילות, להשתתף הן בגוף והן בנפש בכל ההתוועדויות של הרבי, הן בהתוועדויות הגדולות שכולם משתתפים בהם, והן בשבת באחת וחצי וכדומה שלא תמיד כולם משתתפים בזה. לרקוד בכל הכוחות בריקודים של שמחת בית השואבה ושמחת תורה. לשמור בכל הכוחות על סדרי הלימוד. להשתתף גם בהתוועדויות של חסידים, ויש הרבה כאלה ב-770. אפשר לשמוע שם מאנשים ודברים שבשום מקום אחר לא שומעים. ובכלל, לא לבזבז את הזמן, לנצל את הזמן עד תום ב-770.

אצל הרבי, ובפרט בתשרי, זהו מקום בו מאיר העצם. אפשר לקבל שם עוצמה רבה של כוח לעמוד במשימות גם כשזה לא קל בכלל. לקבל רצון וחשק ללמוד ולהתפלל, לקבל שייכות פנימית אל הרבי שליט"א מלך המשיח וממילא אל הקב"ה. וזו הזדמנות שאין אותה כל יום. ויש גם בחירה חופשית, ואפשר ח"ו לנצל אותה לכיוונים אחרים. לכן, תמימים יקרים ואהובים, אל תמרחו את הזמן. נצלו את ההזדמנות הנפלאה ככל יכולתכם לכיוון הנכון. והעיקר, שבזה נביא מיד את ההתגלות המלאה. שכל העולם יכריז - יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד.

המשפיע הרה"ח ר' מענדל פוטרפס הי' מעורר תמיד על חשיבות ההתקשרות לרבי והנסיעה לרבי. פעם בשעת התוועדות ישב לידו חסיד אחר, וניסה כאילו לסייג את הדברים. הוא סיפר שבליובאוויטש, בחצר של הרבי הרש"ב נ"ע, היו שתי עיזים. בכל פעם שהרבי יצא או נכנס, הן עמדו על רגליהם האחוריות והסתכלו עליו עד שנעלם מעיניהם. כמה שנים חלפו באופן כזה, ואחרי הכל הם נשארו עיזים...

אותו חסיד רצה לומר בזה, שאפשר להיות אצל הרבי, ואף להסתכל בו בכל רגע אפשרי, אך אם אתה לא עושה עם עצמך שום דבר, אתה עלול להישאר "עז"...

וכאמרתם של חסידים על הפסוק "אם בגפו יבוא - בגפו ייצא": מי שבא לרבי בלי כלום, עלול ח"ו גם לצאת משם בלי כלום.

נענה ר' מענדל ואמר: תהי "עז", ובלבד שתהי אצל הרבי!

ושני הדברים אמת. מצד אחד ב"ה היום ישנה תשוקה מיוחדת אצל התמימים, לנסוע לרבי שליט"א מלך המשיח, ולהיות אצל הרבי, ובפרט בתשרי. וזה בכלל לא מובן מאליו. בחורים שנולדו אחרי ג' תמוז. לא ראו מעולם את הרבי בעיניים הגשמיות. ואף שאנו בטוחים ומצפים כל רגע להתגלות המלאה של הרבי לעיני כל, אך יש עדיין אצל כמה מהם גם מקום לסברה גלותית, אולי ח"ו גם הפעם לא נזכה ח"ו לראות את הרבי בעיניים הגשמיות. וישנם מתוכם כמה וכמה שלצערנו אין להם כל כך חשק בלימוד בתפילה ובמבצעים. ובכל זאת בוערת אצלם התשוקה לנסוע לרבי ולהיות אצל הרבי, ולשם כך הם מוכנים להתאמץ ולעמול ולהתייגע בגשמיות וברוחניות כדי להשיג את סכום הכסף הדרוש לכרטיס. ובוודאי הנסיעה לרבי פועלת את פעולתה לכל השנה ולכל החיים.

מדורי נ"ק אד"ש מה"מ בנושא: שמחת בית השואבה

מנהיגי השמחה

ובענינו - לכל לראש בנוגע לענין שהזמן גרמא ביום זה, וביום זה גופא - בזמן הלילה, שזהו הזמן המיוחד לשמחת בית השואבה.

ובמיוחד בלילה זה כאשר זוהי הפעם החמישית, מכיוון שנמצאים מחוץ לארץ ובגלות, וממילא לא שייכים עניני הגזירות שהיו בזה בזמן הבית, כך שחגגו שמחת בית השואבה כבר בלילה הראשון, ואח"כ בלילה השני השלישי והרביעי, עד לילה זה בפעם החמישית -

וממילא השמחה צריכה להיות באופן כזה שכל אחד מכל הנמצאים פה מראה בעצמו דוגמא חיה לכולם, שניכר בשמחתו שלא רק שהוא משתתף בשמחה, אלא הוא משתדל בזה ובהשתדלות גדולה עד כדי כך, שבכמה מקומות כשאר משהו אחר שיכול לנהל את השמחה, נעשה הוא ה"מנהיג" בשמחה ללא שהיות!

/משיחת ליל ה' דחג הסוכות ה'תשנ"ב

בכל המקומות

ובוודאי ערכו כבר שמחת בית השואבה בכל המקומות, ובפרט - במקום זה ובמקומות הסמוכים. כולל גם מקומות סמוכים אלו שכדי להגיע אליהם צריכים לנסוע - שהרי נמצאים אנו עתה בזמן שהנסיעה (בכלל) מותרת, ובמילא כשמדובר על נסיעה לדבר מצוה הרי גם הנסיעה נעשית חלק מן המצוה (ולא רק "מותרת")

ואדרבא גם הנסיעה כשלעצמה היא מצוה הוי רץ למצווה

ועאכו"כ כשבכדי להגיע למקום מסוים זקוקים למכוונות ומכוניות ("מאשינעס" און "אוטאמאבילן") וכיו"ב שבכגון זה ה"ריצה" היא ביתר שאת ויתר עז כיוון שהוא מסתייע גם ברכב שלו, או ברכב של חברו המשתתף עימו ביחד

/משיחת ליל ה' דחג הסוכות ה'תשנ"ב

כל לילה, כל הלילה!

ועאכו"כ בנוגע למעת לעת זה, החל מלילה זה (ובמילא מובן בנוגע לשמחת בית השואבה שיש להתחילה בתחילת הלילה, ועד שכל רגע מהלילה מסייע לכך שהשמחה תהיה ביתר שאת וביתר עוז) - שהוא היום הרביעי (והאושפיזא הרביעי) מתוך שבעת ימי הסוכות (ושבעת האושפיזין) שאז מתווספת המעלה דרובו ככולו".

/ליל ד' דחג הסוכות ה'תשנ"ב

זעת עולות

סימן ה' ומקורות נוספים בחסידות באופן הזה. וגם שם צ"ע מאגרת התשובה פ"ד מה הוא ה'הבל' של האותיות האם הוא חיצוניות או פנימיות. ועיין בארוכה ע"ד חומר וצורה המשך תשרי תרצ"ב ולפי המבואר שם מתבאר קצת אי הבהירות. הערת המערכת).

כשמעיינים בדוגמאות של הענינים הנוספים הנזכרים בהרחבה ב'מפענח' צפונות' רואים שוב את הקצוות הנ"ל, יש מקומות בהם ה'צורה' היא ה'בכח' ונברא תחילה (כדעת ב"ש 'שמים נבראו תחילה) והחומר נברא אח"כ (ארץ). ויש מקומות - וחמץ בראשם ששם ה'חומר' הוא העצם ואילו הצורה (תואר) בא אחריו.

ואולי אפשר לבאר דבר זה על פי לקוטי שיחות חלק לא שיחה לפרשת תרומה (ע' 139), וזלה"ק: "כל דבר שבעולם נחלק (בכללות) ל-שלשה חלקים: א) עצם מציאות הדבר, שזהו ענין השווה בכל דבר. ב) תכונתו המיוחדת של כל דבר, שבזה כל דבר חלוק מזולתו. וכמו אש ומים, החלוקים בטבעם ותכונתם, עד שטבעו של האש הוא היפך טבעו של מים. ג) שאר פרטי כל דבר, שאינם חלק מעצם תכונתו ו-תוכנו".

היינו שכשאומרים 'חומר' סתם הכוונה לכל הדעות החומר הראשוני שהוא שווה בכל הנבראים "שווה בכל דבר", אבל כשאומרים 'חומר וצורה' כאן כבר הכוונה לחומר וצורה שבכל דבר בפני עצמו. ולכן החומר הכללי הוא אכן לכל הדעות קדם לכל והוא ה'היולי' הראשוני בהכל, משא"כ 'חומר וצורה' שלאחר מכן הוא שונה בכל דבר.

ולכן באיסור חמץ, הרי הכוונה בשיחה כפי שמבאר שם בהרחבה ל'חומר הקדום' הכללי של עצם הדבר. ולא באתי אלא להעיר.

נושא שנדון רבות בתורתו של הרבי שליט"א בענין איסור חמץ, הוא: ההבדל בין סוג איסור החל על ה'חומר' לבין איסור החל על ה'צורה' (לקוטי שיחות חלק טז שיחה לפרשת וארא ועוד).

כשמעיינים מה בדיוק הכוונה 'חומר' ומה היא ה'צורה' מסתבר שיש בראשונים כמה אופני הבנה בזה. ואופנים אלו הם הפוכים זה מזה בהבנת פשט הדבר, ובקצרה: יש הבנה לפיה ה'צורה' זה הצד היותר 'מופשט' ו'טהור' של כל דבר ודבר' וה'חומר' הוא התלכשות ה'צורה' במשהו יותר גשמי וחומרי. אולם יש הבנה הופכית ש'צורה' היא הגמר של הדבר והצד החיצוני ש'מציג' את הדבר, ואילו ה'עצם' של הדבר זהו ה'חומר' ולפ"ז הביטוי 'חומר' מקביל כמעט למושג 'עצם'.

הרבי מלך המשיח בהערות לנושא זה מציין תמיד לספר 'מפענח צפונות', שם כתב העורך הרב כשר ע"ה מעין הקדמה קצרה להבין את סוגיית 'חומר וצורה'.

בתחילת דבריו מביא מספר 'הגיון הנפש' (לר' אברהם ב"ר חייא הנשיא) שאכן ה'חומר' הוא כנגד כח 'היולי' והוא מזומן לקבל דמות וכל צורה, ושם מבאר שזה שני השלבים של 'תוהו' [חומר] ואח"כ 'בוהו' [צורה]. ועד"ז הוא ברמב"ן (בראשית) ועוד, שלדעת כולם ה'חומר' הוא 'היולי' ואח"כ מתלבש ב'צורה'.

אולם הרמב"ם בספריו נוקט להיפך שה'צורה' הוא הצד הרוחני וה'טהור' וה'חומר' הוא הצד המוחשי ומאריך בזה בהלכות יסודי התורה פרק ד' ועוד בהרבה מקומות כפי שמצויין בספר מפענח צפונות.

בקונטרס עץ החיים פרק ראשון מבאר כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב שה'צורה' נבראה ברצונו ית' וה'חומר' נברא אח"כ בדיבורו של הקב"ה ושוב מבאר כהרמב"ם שה'צורה' קודמת (וראה ג"כ תניא אגה"ק

לזנות הוד נ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

בצר לו לבש את בגדי החג ויצא לבית הכנסת, כואב על אובדן כמות המאכלים הרבים ועל הטרחה המיותרת.

הוא לא הספיק לעבור את שער החצר, כשלפתע נשמעו שעטות סוסים ולעיניו נראו עגלות רבות מלאות חסידים שלא נשאר להם מקום באכסניות העיירה, כמות החסידים היתה משולשת ממה שתכנן!

לאחר החג כשהלך להודות לרבי ולהחזיר לו את הלוואתו אור אומץ ושאל: "הרי בשעה שהרבי אמר לי שישנם עגלות בדרך הם היו רחוקים מאוד מההעיירה, כיצד ראה אותם הרבי?" ענה לו הרבי: "כשנמצאים למעלה והשמש מאירה רואים למרחוק!"

הסיפור הזה נותן לנו נקודת הבנה לפתגם

המלא של לכתחילה אריבער -

"העולם אומר שכשאי אפשר

מלמטה הולכים מלמעלה,

ואני אומר שצריך לכתחילה

מלמעלה", אם מייחסים

חשיבות למה שהעולם אומר

הרי העדיפות הראשונה אצל

העולם היא ללכת מלמטה

- להשתקע בחומר, בגשמי,

בהעלם והסתר ורק כשאי אפשר

אז הולכים מלמעלה - מידי פעם נזכרים

(כשיש צרות) שיש רבי ומבקשים ממנו ברכה... אבל אנו

בתור חסידים יודעים 'אז מ'דארף מלכתחילה אריבער'

- אצלנו לא תופס מקום כלל מה אומר העולם אלא מה

אומר הרבי מה"מ שליט"א, והוא אומר שהעולם מוכן

להתגלות! אבל כדי להתחיל לחיות בצורה כזו צריך

להיות במצב:

א. שנמצאים למעלה - להיות ספוג ומלא בשיחות

ומכתבים ובפרט בדבר מלכות בכדי לראות את

ההסתכלות של הרבי על כל נושא ועניין בחיים ולפעול

עפ"ז, ב. השמש מאירה - הדברים חדורים בנו עד כדי

כך שאנחנו לא שומרים את זה לעצמנו אלא מאירים

עיי"ז יהודים אחרים, ג. רואים למרחוק - מתחילים

לחיות משיח בפשטות ולא באופן של עתיד רחוק אלא

עתיד עכשווי שמתחיל להתממש כבר עכשיו בהתגלותו

המיידית והמושלמת של אבינו מלכנו משיח ה' ותיכף

ומייד ממש נאו!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לחיים תמימים, גוט יום טוב! אדמו"ר הזקן אומר שצריך לחיות עם הזמן, ומכיוון שנמצאים בימים הסמוכים ליי"ג תשרי יום הולדתו של הרבי המהר"ש אי אפשר שלא לדבר על עניינו ותוכן עבודתו בעולם - לכתחילה אריבער!

לפני ש'מתוועדים' קצת על 'לכתחילה אריבער' ראוי להעיר כי את המונח 'לכתחילה אריבער' אמר הרבי מהר"ש לכאורה פעמים בודדות בלבד ובמשך דורות יתכן שחסידים לא שמעו עליו ואף לא יחסו לו חשיבות מיוחדת, אך בדורנו בא הרבי מה"מ שליט"א והפך את המשפט הזה לדרך חיים השייכת לכל אחד בפשטות.

ישנו סיפור מאד ידוע שאפשר שוב ושוב להתבונן

בו הממחיש יותר מכל את הנקודה הזו ואת

הצורה בה אנחנו כחסידים צריכים

לחיות את הדברים, כאמור שהרבי

דורש זאת מאיתנו.

חסיד של הרבי המהר"ש היה

בעל אכסניה בליובאוויטש, אך

אכסנייתו לא הפיקה רווחים רבים

מידי, עקב מיקומה המרוחק מחצר

הרבי, דבר שגרם לחסידים רבים

להתארח באכסניה זו רק בשעת הדחק.

שנה אחת בערב חגה"ש הסתובב לו החסיד

טרוד ודואג על פרנסתו הדחוקה בראותו שכל עגלות

החסידים המגיעים לעיירה חולפים על פני אכסנייתו

וממשיכים לאכסניות אחרות ואילו לו אין אפילו אורח

אחד לרפואה.

בלי משים נשאו אותו רגליו לביתו של הרבי, שישב

באותה עת במרפסת ביתו וכשראה את החסיד עובר

ברחוב טרוד קרא בשמו ושאלו מפני מה טרוד?

החסיד גולל באוזני הרבי את בעייתו בעניין הפרנסה,

הרבי הניח את ידו על מצחו כמיטיב לראות ואמר "רואה

אני עגלות רבות מתקרבות לעיירה, בוודאי יש בהם

חסידים שיצטרכו מקום לשהות בו בחג, לך תכין את

האכסניה לקבלם!"

הרבי נתן לו הלוואה של 10 רובל בכדי לקנות מצרכים

לחג והוא רץ וקנה מכל טוב והחל מכין כמות גדולה

של מזון ומקומות שינה עבור האורחים. אך ככל שעברו

השעות החל החשש מנקר בליבו, וכשהגיע זמן הדלקת

נרות ואף אורח לא נראה באופק, החשש הפך למוחשי.

הריקוד המרובע של התמימים

הרב זלמן נוטיק – משפיע בישיבה

לאחיי ורעי התמימים

את כל העלמות והסתרים שהצטברו מהעבר. הריקוד הזה הוא הביטוי המעשי והמוחשי לצאת מכל המדידות מתוך שמחה של קבלת פני משיח צדקנו שזה עתה התפללנו עמו.

ב. היות וכידוע העצם מתגלה בריבוע דווקא, הרי שאת תנועת השמחה האמורה יש להמשיך לפרטים.

ג. כלומר: ריבוע משמעותו גבול, כשם שהקב"ה נתן לוחות מרובעות דווקא, והראה למשה מנורה אלכסונית דווקא, והוא רוצה שנתעטר בתפילין מרובעות דווקא והרצועות יהיו שחורות, כך הרבי מלך המשיח עצמות ומהות מלוכש בגוף מתגלה דווקא, לא בעולם החויות והרגשות, אלא בעולם הגבול הריבועי דווקא לאמר: בחסידות בוקר עלינו להיות בבית הגדול והקדוש בשעה 7:30 דווקא, תפילות עם הרבי מלך המשיח שליט"א בשעות הנקובות בדיוק שהם נצחיות (כולל גם הגעה לפחות חמש דקות קודם על מנת להיות שותף ביצירת השביל שזה הרי קבלת פניו הק').

הוי אומר שילוב השמחה הפורצת גבולות עם הגבול הקיצוני ביותר הם הביטוי להתגלות העצמות המשלב הפכים בעבודתו של כל תמים כתוצאה מהתגלות עצמותו בכל אחד ואחד מאיתנו

תמימים יקרים!

ההנהגה האמורה היא זו שתביא את התוצאה הישירה מעבודה זו - שכולנו נרקוד ונתרומם תיכף ומיד ממש בקודש הקדשים, כמו שהרבי מלך המשיח שליט"א התבטא אין ספור פעמים בשנים תנש"א תשנ"ב. למעשה אנו יודעים כי ה'זאל למטה' בבית חיינו הוא קודש הקדשים! שהרי שם מקבל הרבי מלך המשיח שליט"א בשנים האחרונות את ה'יחידות כללית' והרבי הריי"צ הסביר כי החדר שבו הרבי מקבל ליחידות הוא 'קודש הקדשים'.

וגם כפשוטו ממש בקודש הקדשים בירושלים מתבטאת אותה נקודה שהרי שם 'מקום ארון אינו מן המידה' גבול, של ארון הלוחות המרובעות ובלי גבול מרקדים לאחדים, ריקוד אין סופי בהתגלות הרבי מלך המשיח שליט"א תיכף ומיד ממש.

אתם נמצאים כרגע בדלת אמות של הרבי מלך המשיח שליט"א, אתם זוכים לזכות נפלאה ופלאית שהרבי מביט כפשוטו בכל אחד ואחד מכם. המשמעות של 'הבטה' של רבי זה המפגש של היחידה הכללית עם היחידה הפרטית של כל אחד מכם. "א קוק פון משיח".

כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ מרבה לדבר ולכתוב ש'ראיה פועלת' ובוודאי שכך הדברים במבטו של הרבי מלך המשיח שליט"א, מבט שחושף ומגלה את עצם הנשמה של כל אחד ואחד מכם, חשיפה שתיתן ונותנת את אותותיה במשך כל השנה הבאה עלינו לטובה ולברכה, שכל התורה והמצוות וההנהגות שלנו כ'תמימים' יהיו מתוך גילוי עצם הנשמה שנחשפה למבט שנותן בנו בחודש תשרי הרבי מלך המשיח שליט"א.

עלינו לזכור שלאחרי ג' תמוז בבואנו לשהות בבית משיח הענין העיקרי אינו 'מה אנו מחפשים' לראות, אלא 'לקבל' מבט מהרבי ואם ישאל השואל, הרי הרבי מביט בנו בכל מקום, גם כשאנו נמצאים בישיבה בראשון לציון, מסביר הרבי מלך המשיח בעצמו שיש הבדל בין 'ראיה' ל'הבטה', הבטה היא ראייה פנימית המחוללת שינוי בדבר הנראה, ואם כן כשאנו במחיצתו של הרבי מלך המשיח שליט"א, אנו זוכים לא רק לראיה בעלמא אלא ל'מבט' שגורמת לנו 'להתעצם' עם הרבי עד לאופן שאין מביט וניבט אלא מציאות אחת ממש.

כדי שמילים עצמיות אלה יקבלו תמיכה גם מצד הגילויים (כדי שאנו התמימים נחוש ונרגיש שאנחנו אכן משתנים במחשבה דיבור ומעשה כתוצאה מהמבט של הרבי מלך המשיח שליט"א עלינו), עלינו להקפיד על שני דברים שיסירו את הכיסוי כדי שאור השמש אכן ייספג בעצמותנו (כלומר בעצמותינו):

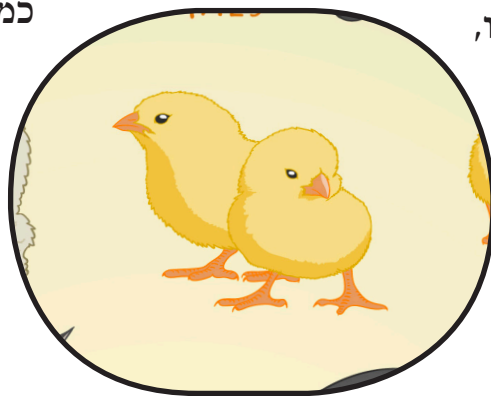
א. להיות בשמחה אמיתית, שמחה על הזכות הגדולה שזיכנו הרבי והזמין אותנו לשהות בד' אמותיו. שמחה הפורצת את כל הגדרים ואת כל הכיסויים הקליפתיים השייכים לשנה שעברה ומתמוססים על ידי השמחה. ובאותיות פשוטות ומעשיות: להקפיד לרקוד לאחר כל תפילה ותפילה במגין כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עם הדוחק ועם הצפיפות, משום שדחיקות אלו, כמו שהרבי כתב לרב זעווין, מסירים ומורידים

נוטפת אגלי זיעה מהמקרר ובמוחי החלו לעלות זכרונות. נזכרתי באותם תשרי'ס בהם הייתי תמים יותר. נזכרתי שהייתי כמותם. לא יכולתי שלא להיזכר במקרה המביך אך המיוחד בו ניערתי אדם שעמד מלפניי בהקפות, לא יכולתי שלא להיזכר בכך שהאדם הזה היה לא אחר מאשר המשגיח בישיבה הקטנה בה למדתי, שכן בגובה עצום לא חנן אותו האלוקים ובעיניי הוא נראה היה כבחור.

נזכרתי גם באותו תשרי שהחלטתי עם אחד מידידי שלא יעבור ערב בלי ללמוד כמה סעיפים מ'בית רבינו' והזכרונות הלכו וסחפו אותי.

הדמעות שהיו מנת חלקי באותו זמן, ודאי לא יעניינו אתכם קוראים נכבדים. אך הרשו לי לשתף אתכם עם התובנות שמהם יצאתי מאותו ערב עילאי.

לחזור לישיבה קטנה כנראה שכבר לא אוכל. אך לשאת את אותה חיות של אותם נערים שיש שיכנו אותם "זבי חוטם" - אוכל גם אוכל. בידינו הדבר תמימים יקרים. ההזדקנות לא פוסחת על איש, אבל את רוח הנעורים בידי כל אחד מאתנו לשמר. עלינו להסתער על כל פיסת תשרי ולחטוף אותה בשתי ידיים. מחציתו הראשונה של תשרי אמנם כבר חלפה-עברה, ואנו עומדים אנו כבר בחלקו האחרון ואולי יש לומר העיקרי. ועלינו להשכיל לנצלו כיאות.

נתפלל, נלמד, נרקוד, נשמח, נקצין, ונעמוד כולנו בקרוב בשביל אחד ארוך כאורך הגלות ונשיר את השירה שתשמע למקצה העולם ועד קצהו:

"יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד"

הם היו קבוצה לא גדולה, אולי 4 בחורים שחזרו מאחת הפעולות למען המשיח שליט"א.

רצו כאחוזי טירוף על מנת להספיק לפתוח את השביל לרבי שליט"א מה"מ בשעה היעודה קודם אחת התפילות. אחד מהם פלט "אסור לעכב מלך" (כשכוונתו למלך המשיח שליט"א. הערת המערכת) דחף אדם גדול מימדים שעמד בדרכו, אחרי טפיחה ידידותית לבחור נמוך תוך כדי ריצה קלילה.

חסיד מבוגר מתושבי השכונה שעמד שם לא אהד את המראות. הוא קימט את מצחו, עיניו מצמצו, גבותיו התכווצו, שפמו העבות הזדקר, והוא קרא בשפה עילגת: משוגועים תחזרו לארץ. אתם לא רצויים פה.

מאוחר יותר, שעה שסעדתי עם חברי, שחתי בפניו על המקרה הנ"ל ועל אפיזודות נוספות שראיתי וחווייתי בימים האחרונים, על

זוג בחורים משיעור ב' בישיבה קטנה שישבו

יחדיו עם כוסית משקה ופשוט התוועדו.. על אותו בחור צעיר ועגול כרס שתפס אותי בשתי ידיו הזעירות ומלאות הבשר ואמר-צעק בקולו הצווחני "הרבי שליט"א דורש שמחה בטהרתה, מה אתך?" ועוד כהנה. בשלב מסוים חברי עצר אותי משטף דיבורי ועיניו אורו. אתה בכלל לא מבין, אלו הם החיילים הכי קרביים של הרבי שליט"א! הם אלו שללא כל ספק יעמדו בשורה הראשונה בהתגלותו הקרובה. אמר והבהיל את כל יושבי המסעדה עם הטפיחה האגבית שנתן על השולחן, בעקבותיה המלחייה אף התעופפה לגובה מרשים ומעורר התפעלות.

כשחשבתי על דבריו של חברי החילותי לקנא בהם. לקנא באותה תמימות מתוקה שיש ויקראו לה נאיביות פנאטית. באותה אש-קודש בה הם טורפים את העולם. הוצאתי פחית סלצר

ליצא למלחמת בית דוד

החז"ל

ליצא למלחמת בית דוד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

החז"ל

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

החז"ל

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

ליצא למלחמת בית דוד

החז"ל

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

ליצא למלחמת בית דוד

החז"ל

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

ליצא למלחמת בית דוד

החז"ל

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

ליצא למלחמת בית דוד

החז"ל

נקודת מלכות
היה אדוננו מודע ודביע מלך המשיח לעולם ועד

כל גליונות 'החז"ל' בקליק אחד!

HACHIALRASHLATZ@GMIAL.COM

יותר בפשטות בהתמדה ושקידה
אין לימוד התורה בנגלה און לימוד בפנימיות
התורה
בלימוד התורה בנגלה ולימוד התורה בפנימיות
התורה
וואס פנימיות התורה איז דאך סיי בנוגע צו משנה,
און סיי בנוגע צו גמרא,
והרי פנימיות התורה נוגעת גם למשנה, גן
בנוגע לגמרא
און לימוד התורה בפנימיות איז דאך אויכעט דא
סיי בנוגע צו תורה שבכתב, און סיי בנוגע צו תורה
שבעל פה
ולימוד פנימיות התורה נוגע גם בנוגע לתורה
שבכתב וגם בנוגע לתורה שבעל-פה
און נאכמערער - סא'ז דאך דא וואס יעדער פון
איין געגעבן א כח זאל זיין "לאפשה לה"
ותירה מזה - ישנו הענין שנתנו לכל אחד מכם
את הכח של "לאפשה לה"
אויף מחדש זיין אין תורה, ביז וואנעט מחדש זיין
אין אן אופן
לחדש בתורה, עד לחידוש באופן כזה
אז אויף דערויף זאל חל זיין דער נאמען אז דער
איז א "תלמיד ותיק"
שעליו יחול התואר והשם של "תלמיד ותיק"
און ער האט געמאכט א חידוש אמיתי בתורה
שהוא זה שחידש חידוש אמיתי בתורה

יחידות לתלמידי הישיבות אור לבדר"ח
מרחשון ה'תשנ"ב
(תימלול השיחה באידיש מתוך ההוספות
ל'דברי משיח' ח"א)
ויהי רצון איר זאלט נאכמערער מוסיף זיין אין
התמדה ושקידה אין די שיעורים בתורה
ויהי רצון שתוסיפו עוד יותר בהתמדה ושקידה
בשיעורים בתורה.
און נאכמערער - לערנען תורה אן קיין שיעורים
און אן קיין מדידה והגבלה.
ותירה מזו - לימוד התורה ללא כל 'שיעורים',
וללא כל מדידה והגבלה.
נאר אפילו אז מ'כאפט זיך אויף אין מיט'ן שלאף
ועד שגם כשמתעוררים באמצע השינה
איז ועגען וואס טראכט מען
[הרי] על מה חושבים?
און נאכמערער, אפילו אין שלאף וואס חלומ'ט זיך
ותירה מזו, אפילו בעת השינה, על מה חולמים?
חלומ'ט זיך אן ענין אין תורה כולל אויכעט א ענין
אין פלפול בתורה.
חולמים על ענין בתורה, כולל גם כן פלפול
בתורה
און ויהי רצון, כמדובר כמה פעמים, איר זאלט
נאכמערער מוסיף זיין בפשטות אין התמדה
ושקידה
ויהי רצון, כמדובר כמה פעמים, שתוסיפו עוד

החייל

/ סיפורו של 'תמים'

חלק שני, פרק א (יב)

דבר אחד מקודש אצל סבא -

הרבי - - -

הוא מעולם (עוד) לא ראה את הרבי מלך המשיח שליט"א, לא למד שיחות, ובטח לא ישב בהתוועדויות. הוא התפעל כמו הישראלי המצוי 'מחב"ד בצבא במלחמת יום-כיפור' ובשבילו זה היה הכל.

"הרבי היה מנהיג שראה קדימה. הוא לא כמו כל החרדים שדואגים רק לעצמם. הרבי הוא כמו המנהיגים מהתנ"ך שדאגו לא בצורה סקטוריאלית..." משום מה בעיני דביר לא מצאה חן כל האהדה הזו לרבי. "סבא בבקשה רק דבר אחד אל תגיד על הרבי 'היה', עדיף שלא תדבר כלום..."

אך סבא המשיך לטפטף רעל-ישראלי-פקפקני. ממיטת חוליו הוא לא הפסיק 'להלחם' על לב נכדו האהוב, ובמרכז שוב ושוב: גבורתם ועוז רוחם של חיילי צה"ל "שעשו מהפכה שלא היתה מכיבוש יריחו..."

עכשיו דביר בדרך ללשכת הגיוס.

נער יתום. בודד. אידיאליסט חסר תקנה. אמיץ. מדחיק רגשות מקצועי. דמות שעונה במדויק לפרופיל שצה"ל מחפש אצל בחורי הישיבות החרדים.

ב-9 בבוקר הוא הגיע. חיזור, רזה, עם זיפי זקן ועינים חומות בורקות ומיוסרות. דגל משיח גדול רכון על כתפו, תפילין עם רמב"ם-לעם בלוי במין שקית ג'ינס מקושטת בכל סוגי ההכרזות, מצבור כרטיסי משיח וכמה "דבר מלכותיים".

הוא צעד במהירות לעבר הכניסה. אי שם בתוכו משהו היה מהורהר, אולי מפוחד.

כל פינה זועקת - צבא הגנה לישראל.

על זה הוא גדל.

אבא היה קצין. אחיו בחיל תותחנים. מכל הצדדים כולם היו מתפארים בצה"ל. תמיד זה היה מלווה עם רמיזה ברורה נגד החרדים שלא 'תורמים מעצמם

א' דראש חודש אלול. 9 בערב. תומכי תמימים סניף עיבל.

שיפוצים.

לכלוך.

אין עדיין שיבוץ חדרים.

לייבוש קופרמן. שיעור ג'.

בעצם הוא תכנן להגיע רק למחרת, אך הסקרנות אכלה אותו. הוא שמע שהשנה היה רישום חלש.

בתוך-תוכו הוא שוב ושוב אמר 'אני ניבאתי את זה'. כל השנה הוא טען וצעק - "אל תתנו ל'טיפוסים' להיות ה'פני' של הישיבה.

עכשיו הוא קורא בעיון את שמות החדשים שהתקבלו לשיעור א'. השם הראשון ברשימה דקר לו בעינים:

אלכס לנסקי...

הוא כבר לא ראה את שלשים השמות הבאים...

הוא החטיף מבט לרשימת התלמידים של שיעור ב'. בראש הרשימה התנוסס: "דביר נגבי".

בסוף הרשימה: "שמואל דוידסון".

'יותר מסימלי', הרהר קופרמן...

מענדי משרקי, יענקי הניג ישבו בזאל ולמדו בשקידה. דביר נגבי עדיין לא הגיע. מחר יש לו צו התייצבות בתל השומר והוא החליט להגיע לישיבה רק אחר כך. הוא רצה להיות עוד קצת עם סבו שעובר פיזיותרפיה אחרי תאונה שעבר.

קיץ איום עבר עליו. לשבת ליד סבא ולשמוע את הגיגיו על החרדים, על הקב"ה, על מצוות ובעיקר על צה"ל-ציונות, ציונות-צה"ל.

באורח פלאי, כמעט בלתי נתפס ולא מובן כלל, רק

כלום לסביבה'...

הפעם היחידה בשנה שראה את אבא מזיל דמעה היה ביום הזכרון בהר הרצל כשהלכו לקבר של אחיו של אבא...

עכשיו בבוקר קייצי מעצבן במקום לשבת עם חברותא ביום הראשון לתחילת הלימודים בתומכי תמימים, הוא צועד מזיע וחושש כשנצנוצי זכרונות מטכסי יום הזכרון מכים בו.

כשהוא עבר לפני הכניסה ניגש אליו יהודי-ירושלמי-עבדקן פעיל נגד התגייסות בחורי ישיבה: 'בחורצ'יק, זכית להיות 'תמים'! אתה יודע שהרבי רש"ב היה נגד הציונות? כשאתה בפנים אל תשכח זאת'. דביר עם הדגל-משיח חייך קלות לעברו והגיב במין יהירות מעושה לא ברורה: 'אני כבר בצבא המלך. אין לי איתם כלום'...

משום מה משהו בתוכו 'בז' לאדם הזה. הוא ניסה לחשוב מדוע. הרי הוא גם עושה מבחינתו עבודת קודש. לעמוד כאן בשמש ימים שלמים ולדבר עם בחורים על תפקידם בעולם.

רגע, אולי זו סתם 'ירושה' מהעבר? 'בוז לחרדים-אוכלי החינם'...

בשער הוא הציג את תעודת הזהות המחוברת לכרטיס משיח ובו זמנית שלף כרטיס משיח והגיש לשומר. ביד אחת הוא החזיק כרטיסי משיח ובשניה תפילין 'שלופות'.

כל פינה צרחה לו עמוק בהגייה צהלי"ת שזכורה לו מטכסי יום הזיכרון:

צבא הגנה לישראל

צבא הגנה לישראל

צבא הגנה לישראל

'היי, דביר'קה? הוא סובב את ראשו לשמע הקול.

'היי, חגי. מה נשמע... מה אתה עושה כאן?...

נדמה שזו אחת הפעמים הבודדות שהוא הגיב לפניה ללא הקדמת 'יחי המלך'.

היה זה חגי אלון משכבת המחזור שלו בכרמים. שנים הם היו ביחד. בהכל. הם גם ישבו ולמדו שנתיים ערבית מקצועית במטרה להתגייס לחיל המודיעין. הם היו משוחחים ביניהם שעות בהבדלים בין ניב ערבי-טורקי לערבי-עירקי וכדו'.

זה בדיוק מה שלא היה חסר לו לפגוש את חגי אלון. עכשיו...

"באת להקריב את עצמך למדינה, דביר'קה? או שגם

אתה מהמשתמטים?"

דביר התבלבל. הוא רצה מאד לפתוח איתו בשיחה על ההתחיילות למלך ועל הנחת תפילין, אך משהו בתוכו 'נתקע' והוא שלף 'קונטרס בית רבינו שבבבל' והגיש לחגי כשאמר ברפיון: 'מזכרת מחבר ישן'...

בתור הוא הצליח להניח לכמה נערים תפילין ובעיקר לשומרים ולעובדים במקום. כרטיסי משיח היו מצרך מבקש 'זה ישמור עליך בכל מקום' אמר ורובם קיבלו ברצון.

הוא ניסה להשלים 'רמבמ"ם', אך המחשבות נדדו לשיחות שניהל לאחרונה עם סבא:

"מכל האתגרים של המדינה היא הצליחה רק בתחום אחד - בצבא. הצבא הוא התחום היחיד ששומר על כוחו מאז קום המדינה ורק מתחזק. הכל מלבד זאת כשל. הסיבה לכך כי הצבא עדיין בנוי על עקרונות סוסציאליסטים. את הצבא בנו אנשים שהאמינו בקומניזם והם השתיתו את כל המבנה של הצבא לפי עקרונות מהצבא הרוסי שאותו הכירו. משמעת בלתי משתנית ומתפשרת".

בראשו של דביר התנגנה התוועדות סוערת של המשפיע ר' זלמן:

"תומכי תמימים זה נצחי בכל הפרטים. זהו המוסד היחיד בתוך חב"ד שאין בו כל שינוי. זה העצם של הרביים! כמו שהם ללא שינוי כלל, כך כל סדרי תומכי תמימים בכל הפרטים ופרטי הפרטים אין בהם כל שינוי. מדובר באותם נשמות שנבחרו על ידי הרבי הרש"ב עם אותם סדרים עם אותם חוקים!

"אם כן צה"ל, לפי דברי סבא", הרהר דביר, "הוא-הוא ה'לעומת זה' של תומכי תמימים! זה בעצם עומק ושורש הוויכוח הבלתי פוסק על גיוסי בחורי הישיבות".

שנים אוחזין בדביר נגבי - - -

חוט מחשבותיו נותק כאשר תורו הגיע.

"יחי המלך המשיח" פתח דביר כשהוא מגיש 'כרטיס משיח' לחייל שמולו. מבע ציני מזלזל וזוחח של החייל רק הכניס את דביר לכוננות יתר -

"אני לא ייכנע, אני יתנהג כמו שהרבי הריי"צ התנהג עם הפקידים בשפולרקה!"

"דביר נגבי, בחור ישיבה?"

"חייל בצבא המלך", תיקן דביר.

החייל הרים מבט והגיב - "כמה חיילים יש בצבא המלך?", דביר ענה בשטף: "כמספר היהודים בעולם.

כל יהודי הוא חייל של המלך, רק צריך לפרסם זאת לכולם שיתחילו להתנהג כך".

דומה שהשיחה מצאה חן בעיני החייל. הוא זרם איתה:

"על איזה מדינה חיילי המלך מגינים?"

"זו מלחמת תנופה ולא הגנה בלבד, להגן ולמנף את הניצוץ האלוף שבכל יהודי שיתגלה ויאיר בפועל. גם אתה צריך להניח כל יום תפילין ולתת לנשמה להתגלות".

"למה אתה כזה בטוח שלא הנחתי היום תפילין? דביר התבלבל לרגע, אך מיד השיב: "נכון, אתה צודק כנראה טעיתי גם אתה חייל של המלך..."

משהו בעיניו של החייל השתנה "תגיד, דביר, אתה לא חב"דניק מהבית, נכון? אם היו קוראים לך מענדי או שניאור הייתי יודע שאתה חבדני"ק. מי עשה אותך חבדני"ק אתה או ההורים שלך?"

"אין לי... ההורים שלי... נפטרו... אחרי פטירתם התגייסתי לצבא המלך".

"אז אביך כן היה בצה"ל?..."

דביר נדרך.

"עוד פטנט מבית היוצר של צה"ל. החייל הזה שתול כאן בשבילי. אני לא ישתף פעולה! הוא גורר אותי למקום שלו!"

"רציתי רק לשאול", הגיב דביר, "באמת הנחת היום תפילין?"

"מה פירוש הנחתי? אתה יודע שיש לי תפילין רש"י ורבינו תם ארבע על ארבע, אבא שלי מ... [נקב בשם אחד ממרכזי חב"ד בארץ הקודש. מערכת החייל], הוא קנה לי אותם בבר-מצוה..."

משהו עצום בתוכו של דביר התעורר. דביר חזר למיטבו וברצף משפטים הוא התחיל להפציץ "אתה טועה בגדול. אתה עשית שטות קטנה, אל תעשה שטות גדולה. תחזור לצבא המלך! אי אפשר להיות גם בצה"ל וגם בצבא המלך! לא שייך!"

אולם החייל שישב מולו לא היה קטלא-קניא והוא החל להחזיר:

"אתה חי בפנטזיה לא קטנה. כנראה עברת איזה משבר. תתאפס על עצמך. מה בכלל אתה משווה. אתה יודע מה צה"ל עשה בחמישים השנים האחרונות? אתה משווה זאת למה שה'תמימים עושים'? (את המילה 'תמימים' הוא ביטא בהגייה ליובאוויטשאית מובהקת תוך שהוא מתמלא בכעס עצור), מה בכלל הצלחת לעשות בחמישים השנים האחרונות? בתומכי תמימים בחורים ערים 50 שעות רצוף בקור? לבד? יוצאים

למשימות מפחידות ומסוכנות? על כל שטות הם מתבכיינים. עושים טובה שקמים ל'חסידות בוקר' (גם את זה הוא ביטא ב'לשון קודש ליובאוויטשאית' מובהקת). את המשפט האחרון הוא כמעט צעק.

דביר השתתק. הוא שם לב שהוא יושב מול משהו שיודע לא-מעט ו'טעון' הרבה מאד, מה גם שהוא יושב על תקן של החייל המראיין והוא בסך הכל איזה בחור בודד בתוך המפקדה של החייל הזה. הוא ניסה לחשוב על איזו תשובה, אך כל מה שסבא דיבר איתו כאילו שוב צף במחשבותיו.

דווקא עכשיו הוא נזכר במשפט שרגיל המדריך דובי לומר לבחורים "לפעמים הכי טוב פשוט לומר את האמת". מעולם הוא לא העלה על דעתו שברגע האמת הוא יצטט את אחד מאנשי הצוות הכי אפרוריים בישיבה והנה זה בא לו דווקא כשנגמר לו כל הנשק:

"אני לא בוגד במלך. אני מגוייס לצבא המלך. אין לי רשות להתגייס לצבא אחר".

החייל מולו השתתק. זה הצליח?

"טוב תמלא את השאלון, תגיש את הטופס מהישיבה ותעשה מה שאתה רוצה".

"יחי המלך" הגיב דביר בספונטניות. החייל כבר לא עמד בזה. הוא היה חייב להגיב: "גם אני האמנתי... יותר ממך... מאז ש... [וכאן התבטא במילים איומות שאין לעלותם על דל המחשבה אפילו] הבנתי שאין כבר מלך. יש צה"ל" [עפ"ל. מערכת החייל].

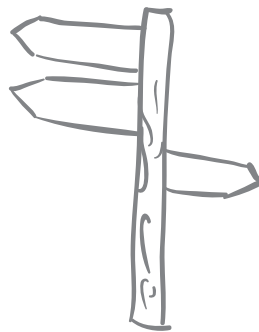
ראשו היה סחרחר כשיצא לחום הלוחט בחוץ. הוא הרגיש מותש ריגשית. הוא בעצם לא אכל ולא שתה כמעט מהבוקר. כשהוא עבר ליד הדוכן של הירושלמי הוא ראה שם שתיה וכוסות.

הוא חיכך בדעתו, לשתות שם או לא?

"אני חייב כן לשתות ודווקא בדוכן הזה! זה מה'שכלית' השקרנית ההתנשאות הזו שלי. כמעט נוצחתי שם בפנים. הנה הירושלמי הזה הוא גם חייל".

דביר ניגש לדוכן וכשהוא מוזג מים קרים לכוס הוא הביט בפני היהודי מקרוב. העיניים שלו לא מחייכות, כל כולו קמטים. גיבנת מלווה אותו והוא נראה בודד וחלש...

"יהודי, כשהייתי 'שם בפנים' הבנתי כי גם אתה חייל של המלך, רציתי להציע לך גם לכתוב למלך. כתבת פעם לרבי מליובאוויטש מלך המשיח באגרות קודש?" "אתה יודע", אמר לו כממתק סוד, "אני צריך ישועה

בין פרשה לפרשה. יש תמימים שהם 'חיים' רק ממנות הביינים הללו בהם ר' יודל מחדיר התקשרות ואהבה לתורתו של משיח:

"יש כאלה מכנים את ה'שיחות קודש' בשם 'בלתי מוגה'. זה לא נראה לכם זלזול בתורת נשיא הדור? צריך להגדיר זאת אחרת: ב'ליקוט' הרבי 'מסביר' את הענין, בשיחות קודש הרבי 'מתוועד' על הענין. יש איך שמלך המשיח 'מסביר' מה זה 'איכות' באיסור חמץ ויש איך שהוא 'מתוועד'. אך לא כל דבר שאומרים בעת התוועדות ניתן 'להסביר' ב'ליקוט' וזה שורש יסוד השינויים בסגנון ההסברה...".

מיד אחרי השיעור התגודדו טובי התמימים סביב ראש הישיבה ובינם לבין עצמם. רועי יצחקוב 'הכותב' של השיעורים' קרן מאושר! הוא כמעט חיבק את יענקי הניג 'זה כבר שיעור חדש שאף פעם לא היה! פעם הראש ישיבה נתן לי את מחברת השיעורים שלו על פסחים וזה ממש חדש! היה נראה שהראש ישיבה חידש זאת כשהתיישב מול הבחורים! זה כבר הרבה יותר מופשט מהשיעורים של השנים הקודמות. זה ממש כמו שהרב כשר מסביר במפענח צפונות כיצד הרגטשובר משנה לשנה חידש חידושים יותר מופשטים כך ממש בשיעור הזה! הגדר של חמץ נוקשה הוא 'איכות חמץ' וגלוסקה יפיפה זה 'כמות'! נפלא!

לייבוש קופרמן נהג אף הוא להיות בין המתגודדים אחרי השיעורים, למרות שלא היה לו חוש לנגלה. "אולי היה כאן איזה רמז קל למצב הישיבה החדש? 'איכות' מול 'כמות' נענה בתמימות מענדי משרקי. "הרגשתי שהראש ישיבה הדגיש זאת שוב ושוב 'איכות' מול 'כמות'.

"מי בדיוק 'איכות', התערב קופרמן בכעס, 'מולי דוידסון ה'איכותי'?... 'אולי באמת הבחור החדש אלכס לנסקי? בחור רוסי שלא כדאי לדבר מי זה אביו... נולד רק לאמא יהודייה'...

מענדי משרקי הזדעזע "איך אתה מדבר על יהודי? הרבי שליט"א הפך את ליובאוויטש לקרב ואתה כך מדבר?

"למה אתה מחבב אותו, כי הוא יותר קיצוני אפילו מדביר? אתה יודע שהוא לא לומד בשום ספר שנדפס אחרי ג' תמוז? רק ספרים ישנים, הוא חושש אולי שמא הכניסו שם 'משהו', 'פירור' לא מדויק. זה נראה לך נורמלי? הוא הביא מהבית ספריה שלמה שנבר בגניזות למצוא את כל המהדורות הישנות כדי 'לא להכשל'. תיכף הוא גם יתחיל לחוות דעה בהתוועדויות. זה ה'איכות' שלך? ואולי יוסי זר שבקושי יודע לפתוח גמרא?".

גדולה מאד... אני ישמח לכתוב לרעבע... שמעתי שיש בזה הרבה מופתים... הבן שלי גילו לו את המחלה... הוא מאושפז בהדסה עין כרם. אני עומד כאן לזכותו. לזכות הבן שלי. שרק יחיה... אני רק מבקש שיחיה..." דביר נרעד...

"איך אני כזה חיצוני... יהודי קדוש כזה... הבן שלו מאושפז עם המחלה האיומה מכל והוא עומד כאן בחום לשכנע בחורים שילמדו תורה...

כנראה אני לא רואה נכון בכלל את המציאות... לכן אני באמת לא יודע גם מה לענות לחייל על העוצמה של צה"ל ודווקא על היהודי הזה אני מביט בבוז...".

דביר המשיך ללכת עם הדגל כשהוא מהרהר "כנראה אני באמת בתוכי עוד לא השתנית, לא סתם אני חושש לדבר עם חגי אלון..."

יום חמישי. ט' אלול. שיעור כללי.

יענקי הניג. מענדי משרקי. רועי יצחקוב. דביר נגבי. יושבים עם מחברות חדשות. לומדים פסחים.

ראש הישיבה ר' יודל נעמד ליד הסטנדר ובמשך זמן ממושך שתק... המחברת המרופטת שלו עם השיעורים היתה פתוחה מולו אך הוא לא הביט בה. הוא הפליג במחשבות מול כולם. ללייבוש היה נדמה שהוא מאוכזב מכמות הבחורים וסגנונם... הוא לא שם לב למילותיו הראשונות של ר' יודל:

"בכמות יש הרבה מה לומר בסוגיה הראשונה... אך 'טוב מעט בכוונה' האיכות עדיפה. בעצם כל הייחודיות של איסור חמץ משאר איסורים הוא ב'איכות' כמו שבתורה של הנשיא זה באריכות גדולה. היום אולי נוסיף לאור כל מה שנתבאר בשיחות ביאור בדברי הרשב"א שבתוספת [הפ' בסגול] הראשון. לדעת הרשב"א גם בחמץ נוקשה קיים דין 'ביעור' וממילא גם תקנת 'בדיקה' ומדוע? הרי לכאורה ב'חמץ נוקשה' אין חשש שמא ימצא גלוסקא יפיפה, שהרי 'חמץ נוקשה' וגלוסקא יפיפה הם הפכים ממש, כדעת הרא"ש.

אלא יש לומר על פי תורת הנשיא חידוש. 'חמץ נוקשה' הוא האיכות של איסור חמץ זה 'עצמיות האיסור', 'גלוסקא יפיפה' הוא הצד הכמותי, כלומר החמץ כפי שמשתמשים בו והוא 'מושך' את המשתמש אליו, כמו שהרבי מסביר בלקוטי שיחות את המושג 'כמות' באיסורים". לרגע הוא עצר ואמר: "בשיחות קודש זה יותר מודגש מבליקוט".

ר' יודל שוב עצר, הביט בנוכחים, עצר את שטף ההסברה ונתן לתמימים 'מנת השקפה' כדי לתת רווח

יענקי הניג לא התאפק והוא סנט בו במיטב הגליציניות שבו "אז בעצם לייבוש קופרמן הוא הכמות והאיכות של לייבאוויטש, הוא ה'שלימות' והשאר הם כלום? דבר אחד בטוח אתה באמת 'גלוסקא יפיה', לא מעבר לכך..."

סביבם התאספו עוד בחורים. לייבוש רצה לפרק את האסיפה, היא כבר לא היתה לפי כבודו, אך רועי יצחקוב 'המרובע' החליט ללכך את הנושא עד תום. "תגיד קופרמן, אם אתה לא מרוצה כאן בישיבה למה אתה ממשיך להיות כאן? אני למשל מאד מרוצה אז אני כאן, אבל אתה כבר שנתיים מקטר ורוטן".

בשביל לייבוש רועי יצחקוב הוא לאו בר שיחה כלל, אך משום מה דווקא הפעם המשפטים הקצרים שאמר צרמו לו.

רועי יצחקוב צודק. למה הוא באמת בסניף עיבל? הוא היה יכול להתקבל לכל ישיבה שרק יבחר.

זה היה אבא... פיניע... כל תקופת הישיבה-קטנה הוא טפטף-הטיפ לו ולאמא שצריך רק ללמוד בישיבה הגדולה בעיבל. רגע, אז הוא סתם ילדון בלי דיעה עצמאית?

לייבוש יצא מהזאל מהורהר וכמעט החלטי. "אחרי תשרי אני עוזב! אני לא ייסע לקבוצה מהישיבה הזו"

- - -

טו אלול

בתומכי תמימים סניף עיבל דומה כי יום זה הוא הנעלה יותר אפילו מיום כיפור. "ט"ו אלול זה בעצם התחלת 'ברכת הבנים' שנמשך עד ערב יום כיפור" נוהג להגדיר ר' יודל את ט"ו אלול בעוד אחת מסדרות ההגדרות המרוממות-מופשטות שלו, כשהוא לא שוכח להדגיש כי עיקר ט"ו-ח"י אלול זה השבע ברכות של הנשיאים ולכן זה תכלית כל הבריאה ממש. סדר מסודר יש בסניף עיבל ליום הגדול והקדוש הזה. מיד אחרי סדר חסידות של ליל ט"ו פותחים כמה שעות בריקודים כראוי וכיאה ל'כאדראם' נוסח עיבל, מי שלא ראה את ר' יודל רוקד ב'כאדראם' זה לא ראה ריקוד מימיו "על דרך שמחת פורים", כלשונו.

לקראת חצות מתקיים שיעור מיוחד במינו עם המשפיע ר' זלמן בשיחת אחרון של פסח תשל"ו הנודעה על 'אימרי יאי או גדיא יאי' על עבודת התמימים [לקו"ש ח"ד בהוספות לט"ו אלול. מערכת החייל].

למחרת לאחר סדר חסידות ערב מתקיימת התוועדות המרכזית של ט"ו אלול.

הצוות כולו נוכח. כמה מקורבים, ביניהם יהודי מבוגר על כסא גלגלים, ניכר שכיפת ה'יחי' הולבשה לו רק לכבוד היום והמעמד.

מתח כלשהו באוויר. עד היום עדיין נשארו גם שיעור ג' של השנה החולפת, עכשיו הם כולם כבר אצל הרבי. נסעו ל'קבוצה'. הזאל נראה ריק לעומת שנה שעברה.

ר' זעליג עטוף במין שתיקה לא פתורה. המשפיע ר' זלמן נמצא במצב רוח של 'אלול' רק הראש ישיבה במצב רוח התוועדות.

"מה בעצם קרה ב'ט"ו אלול"? פתח המשפיע ר' זלמן בסבר פנים מופנמות, "ביום כ"ה אדר נברא העולם במחשבה, ביום כ"ה אלול נברא העולם במעשה וביום ט"ו אלול נברא הכוונה שבמעשה. זה תומכי תמימים - לחבר את הפנימיות, את החסידות, עם הנגלה...."

כל הענין של לימוד החסידות מטרתו לא להתפעל מהחיצוניות של ה'מעשה', מהכמות, מהגודל, מהחוזק. כל ענין של חסידות זה לראות את כוח הפועל ולא להתפעל מהנפעל. לראות בכ"ה אלול את כ"ה אדר. תמים שמגיע למקום ומתפעל מהשיינקייט של המקום, מהתוקף, א תמים איז ער ניט. אינגאנצען ניט!"

דביר היה רכון בהקשבה מלאה.

"אפשר לשאול?"

קול נשמע... היה זה אלכס לנסקי משיעור א'.

המשפיע ר' זלמן חש כי זה לא הזמן וניסה להתעלם. אולם אחרי הכל דם של מחנך זורם בעורקיו, הוא הביט עמוק בעיניו של הבחור החדש ואמר: 'עוד יהיו הזדמנויות לשאול, עכשיו מקשיבים'.

הבחור השפיל לרגע קל את מבטו, שוב הגניב מבט לנוכחים ופלט במין חצי מבוכה-חצי מחאה "יחי המלך"...

המשפיע ר' זעליג התעורר מרבעו:

"איך קוראים לך נער?... זה נראה שאצלך 'יחי המלך' זה סוג של קללה ברוסית... אז ברוך הבא לתומכי תמימים. כאן אצל התמימים 'יחי המלך' זה ברכת המלך וקבלת מלכותו, זה לא סגולה לצאת ממצבי לחץ..."

דביר הביט באלכס לנסקי המבוייש, הוא נזכר בעצמו בדיוק כך לפני שנה, הרים את כוסו ובשקט אמר לו 'לחיים החייל אלכס. יחי המלך. התקבלת!' - - -

ר' יודל הביט לרגע בר' זלמן, לרגע בר' זעליג כאומר

'אולי בכל זאת שישאל?' במבט עיניו הוא ביקש אישור מר' זלמן לאפשר לאלכס כן לשאול.

"אלכסנדר, לשאול שאלה פילוסופית זה אי אפשר בהתוועדות, אך לבקש אפשר. נפשי בשאלתי ועמי בבקשת".

המתח היה באוויר. אפילו מענדי משרקי לא הצליח לרדת לסוף דעתו של ר' יודל. "אחרי שהמשפיע ר' זלמן והמשפיע ר' זעליג סתמו לצוציק הזה את הפה, ר' יודל בא ופותח את פיו בחזרה?"...

אלכס בעצמו גם חש נבוך מהמצב הזה. בהגייה רוסית כבדה הוא שאל בחצי גמגום "רק רציתי לשאול מה יותר חשוב בכדי להיות תמים ללמוד או לקרב את אבא שלי..."

ר' זלמן השתתק. מה בסך הכל הוא רוצה? למה דבר ראשון חושדים בבחור? כמה תום, כמה כאב, כמה טוהר יש בשאלה הזו...

"לחיים תמימים. לחיים. אלכס הזכיר לתמימים כי ביום ט"ו אלול אי אפשר להיכנס לעיצומו של יום' ללא שלומדים בעיון ובכוונה את השיחה של אחרון של פסח תשל"ו - אימרי יאה או גדייא יאה", פתח ר' זלמן באיטיות, בשיחה שם יש תשובה לאלכס ולכל מי שמתלבט מה תפקידו כ'תמים'. על השיחה הקדושה הזו הרעבע שליט"א בעצמו התבטא התבטאות מבהילה, הרבי אמר לרש"ג שהוא הגיה כל הלילה את השיחה הזו! אי אפשר לפתוח את הקשר עם 'תומכי תמימים' בלי שהשיחה הזו שגורה אצלנו".

ר' יודל הנהן בחוזק להסכמה "יע. יע. השיחה הזו חוזרת על הנקודה שדובר כאן האם כמות עדיף או איכות עדיף. אכן קשה מאד להכריע. 'שניהם שקולים', כלשון השיחה. לעזור לאבא זה ארוסייגין פון זיך, זה איכות, לימוד התורה זה הרי התאחדות השכל האישי עם המושכל, זה ה'כמות'. תמימים הם למעלה מ'כמות' ולמעלה מ'איכות' הם הנקודה העצמית של הרביים, שניהם שווים ב'עבודה תמה' אלא שבכל זאת הדגש הוא על לימוד התורה כי זה הרביים רוצים! איכות וכמות לאחדים".

לא ר' זלמן ולא ר' יודל ידעו כי האיש על כיסא הגלגלים אינו אלא אביו של אלכס לנסקי שבא לבקר את בנו הדתי... היה זה ישראל כהן ה'הולך רכיל המקצועי' שניגש לר' זעליג בין הדברים וסיפר לו. כשהדברים

הגיעו לאוזניו של המשפיע ר' זלמן הוא הזדעזע. על עצמו. איך שופטים כך בחור... נער צעיר מביא אבא נכה לשיבה לקבל ולהתחזק ואנו לועגים?... הוא נעמד מילא כוס משקה וביחד עם צלחת מלוחים ניגש לאביו של אלכס ואמר לו "טי בודיש סאלדאט אי טבויי סין בודיעט סאלדאט" [אתה היית חייל ובנך יהיה חייל], אולם האבא ענה בנוקשות קרירה: "יא ניע מאגו חאדיט" [אני כבר לא יכול ללכת... לא שווה כלום],

משום מה ר' זלמן לא מצא את עצמו... הוא ראה בעיני בשר ממש כי לא מה שרואים במבט ראשון ניתן 'לבנות עליו'. במבט חיצוני אלכס לנסקי עוד 'טיפוס' אך כבר בהתחלה כשמקלפים את השיכבה החיצונית ניכר כי יש כאן נער שמתמודד. שעובד. שמתלבט בענינים רוחניים. דבריו של ר' יודל על 'איכות' הצטלצלו לו באור 'פנימי' של 'עבודה'.

"תמימים! תמימים!", פתח ר' זלמן ברגש "לקראת

סיום שנת תשל"ו הרעבע שליט"א אמר שיחה שבכדי להתחבר אליה יש לשמוע לפחות 101 פעמים את הקלטת! בענין 'כמות ו'איכות', זו השיחה ל'מצויינים'. הרי זה גיוואלדיק, מ'קען לעבען א גאנצע לעבן מיט די שיחה. הרבי לוקח יהודי שנלחם, שנראה לך כבר 'כלום' ואומר לו 'אתה איכות. אתה הגברת הצורה על החומר, האיכות על הכמות'. הרבי לוקח אנשים שבהסתכלות חיצונית כתוצאה מהמלחמות שלהם נראים כבר 'לא שווים' ואומר אתם 'מצויינים בישראל! אנשים טועים ואומרים שהרעבע שליט"א ביקש לקרוא להם 'מצוייני צה"ל', זה לא נכון. 'צה"ל' ו'איכות' הם תרתי דסתרי. צה"ל מיוסד על כוחי ועוצם ידי - כמות מסוג כזה שמנגד לאיכות. עצם זה שאומרים ש'כוח' גופני וחומרי מגן על עם ישראל 'המעט מכל העמים' זה 'כמות', חיצוניות שבחיצוניות. בשיחה הזו הרבי רצה לפרק את הקליפה הזו של 'כמות', של 'צבא חזק' ולומר בפירוש שיהודי מוסר-נפש שיושב על כיסא גלגלים הוא-הוא 'מצויין בישראל! תמימים הנאבקים עם יצרם ועם העולם גם אם הם 'לא איי אייאי' - הם איכות! הם הגברת הצורה על החומר!"

ר' זלמן התכוון לאלכס ולאביו, אך ה'עיתונאים' הבינו שהוא מתכוון על הרישום לשיבה... אפילו יהודי ישר כמו ר' שלום בער פרידמן הר"מ בעיונא של שיעור א' התפלא וניסה להאיר בדרך כבוד:

ר' זלמן התכוון לאלכס ולאביו, אך ה'עיתונאים' הבינו שהוא מתכוון על הרישום לשיבה... אפילו יהודי ישר כמו ר' שלום בער פרידמן הר"מ בעיונא של שיעור א' התפלא וניסה להאיר בדרך כבוד:

"אולם בכל זאת יש 'מעלה' בכמות, כמו שהרבי מלך המשיח שליט"א מסביר במחלוקת בין רבן גמליאל לחכמים על 'תלמיד שאין תוכו כברו' [ראה לקו"ש חכ"ד סיום על מס' ראש השנה ושיחת שבת פרשת שמות תשנ"ב - הערכת מערכת החייל].

ר' זלמן לא הגיב.

אך ראש הישיבה ר' יודל שכבר 'מתבשל' זמן רב ב'גדרים' של 'כמות' ו'איכות' ענה בלהט:

"היה יהודי שלא נספד כהלכה ולא זכו ליהנות ממנו כדבעי, קראו לו ר' זעליג פלדמן מהישיבה בכפר חב"ד. הוא היה משוחח רבות עם ראשי ישיבות ותלמידי חכמים ממוסדות אחרים שהיו מתלוננים בפניו על 'איך התמימים נראים בכמות ואיכות'... כשיצא ה'ליקוט' על שיטת רבן גמליאל לגבי 'תלמיד שאין תוכו כברו' הוא הסביר כך:

בעצם רובם ככולם של תלמידי הישיבות 'אין תוכם כברם', אולם בהבדל אחד: מרבית בחורי הישיבות ה'חיצוניות' שלהם יפה יותר מהפנימיות שלהם, בחיצוניות הם 'פנים' - מתנדנדים חזק בתפילה, מסתפרים קרחת, לובשים לבושים ארוכים, שואגים ב'לימוד' וכד', אך בפנימיות? הרי אי אפשר לדעת מה בליבו של חבירו. אבל התמימים הצד השווה בכולם שהפנימיות שלהם יפה הרבה יותר מהחיצוניות...

זה הרי ווארט שרק איש של 'איכות שבאיכות' יכול לומר. איש של 'כמות' מודד כל דבר לפי ה'שווי' לכן גם אצלו המושג 'איכות' זה דבר 'הכי יפה ומושלם'. זה שטות! איש של כמות לא מבין מה זה 'איכות'! ה'פנימיות' הנסתרת והמכוסה זה ה'איכות' שאיש של איכות הוא לא משתנה בכל מצב, החיצוניות המלהיבה זה ה'כמות'. צריך שה'איכות' תתמזג עם הכמות.

ר' יודל המשיך עוד ועוד לפשט את כל דברי ימי ישראל והראה איך כל המאבקים והשינויים וההתקדמות לגאולה של עם ישראל התנהלה בין הכמות לאיכות. ה'קראים' וה'צדוקים' העדיפו 'כמות' גם כזו המנגדת לאיכות, הפרושים בחרו ב'איכות', תורת המוסר זה 'כמות', חסידות זה 'איכות', קאפוסט זה 'כמות', ליובאוויטש 'איכות', התואר 'בחור' הוא 'כמות', התואר 'תמים' זה 'איכות'. ובקדושה עצמה גבוה מעל גבוה: השיחות עד 'תשמ"ח' ומ'תשמ"ח', 'יחידות פרטיות' ומעמד חלוקת שטרות לצדקה, 'אדוננו מורנו ורבינו' ו'מלך המשיח', פרסום זהות משיח ופרסום בשורת הגאולה, גיווארנער וגיווירנער - חוזב"ש... והכל הכל נובע מנקודה אחת ויחידה - האם ג' תמוז כפשוטו, או לא כפשוטו. ה'צמצום' כפשוטו זה כמות! הצמצום לא כפשוטו זה איכות, הכל התחבר

למין פאזל אחד עצום - כמות, איכות וחיבור שניהם ולמעלה משניהם בדור השביעי.

לייבוש קופרמן ישב בצד. מבולבל/כאוב/עייף/פגוע. משום מה, הוא עשה משהו שלא עשה מאז שהוא זוכר את עצמו. משהו שהוא לא חלם שיעשה אי פעם. משהו שנוגד לאופיו והתנהגותו. כבר מה'כאדארם' הוא לא הפסיק 'לומר לחיים'. 'בלי הגבלות'. 'כמו אבא'.

הראשון ששם לב לכך היה ר' זעליג. הוא הביט על מבטיו של לייבוש וקלט מיד שהוא כבר 'חצי לא כאן'. "תגיד לייבוש, שמעת על 'גזירת המשקה'? אתה יודע למה זה נקרא 'גזירה'? כי מקיימים זאת ברגעים שאתה הכי זקוק ל'לחיים'. שנתיים אתה בישיבה לא נוגע במשקה, לא בגלל 'גזירה גזרתי' אלא 'בטעם ודעת', עכשיו שאתה אכן זקוק ל'לחיים' דווקא עכשיו צריך לשמור על ה'גזירה'! תגיד 'לחיים' בלי משקה. לייבוש 'לחיים'!

המחסומים ירדו. לייבוש כבר לא היה בר-הקשבה. הוא נעמד, נטל כוס חד-פעמית מלאה במשקה וקרא-צרח בקול לא-לו: "אשרינו מה טוב חלקנו שאנו לומדים בישיבה 'איכותית'!"

ישיבה של 'נכי צה"ל' ואסופיים, ישיבה של 'אין תוכם כברם', ישיבה קטנה בכמות, ליובאוויטש שבליובאוויטש, איכות שבאיכות, ישיבה שהשיעור כללי הראשון בשנה היה להסביר שחמץ נוקשה זה 'איכות' והתוועדות יום ייסוד תומכי תמימים באה להסביר ששוטטות בלילות ל'הפצה' זה 'איכות' שבאיכות. אני לייבוש קופרמן בן פיניע בן בערל בן שניאור זלמן, בן יהודה לייב חסיד של הצמח צדק זכיתי ללמוד בישיבה איכותית עם המשפיע אלכס לנסקי מהמצויינים בישראל, תלמיד מובהק של החסיד העובד החייל דביר נגבי ממושב כרמים!

איכות?

איכו?

איכו... [אלף בחיריק]!

על חטא שחטאנו לפניך באימוץ לב, אבא אומר בשם סבא כי כשהופכים טעות לאידיאולוגיה זה התחלת ה'על חטא' ביום כיפר [הפ"א בסגול]...

אנו התמימים רוצים לראות דוגמא חיה איך להשתנות, איך להודות על החטאים... לא להצדיק טעויות... וכאן... הצוות...".

כל משפט נאמר באיטיות מטושטשת.

לייבוש בכה.

אפילו ר' זעליג, המשפיע יודע-כל, נדהם מגילוי הלב

שהגיע אחרי שנתיים בישיבה.

המתח נרגש באוויר כאשר בזאל הדומם כמעט לא נשמע מאום מלבד חצאי יבבות קלות של לייבוש קופרמן!

"תגיד לייבוש, לבכות זה איכות או כמות? ניסה ר' זעליג לרכך בגאונות-ריגשית את האווירה, אך האווירה נותרה כמות שהיא.

רק שנים ישבו בכל אותה עת מהופנטים, מבוטלים ומחוברים לגמרי לכל הגה שנאמר.

דביר נגבי ויענקי הניג

לדביר היה כמעט בטוח שלהנהלה אולי יש רוח-הקודש, איך ר' זלמן ור' יודל מדברים בדיוק-בדיוק על מה שהוא עצמו עבר כל הקיץ ועד למפגש המר בלשכת הגיוס. לעומתו יענקי הניג התעצם עם דבריו של ר' זעליג פלדמן. אין תשובה מוחצת נכונה אמיתית וברורה מזו לכל 'המקטרגים הכמותיים'. כמה שהוא ניסה להסביר לאבא, לסבא ובעיקר לסבתא מה זה 'תמימים' ואיך בישיבה עובדים על כל דבר, הוא לא הצליח. תמיד היה להם השוואות בין בחור עם 'סאמטער קאפלוטש' ופיאות מסולסלות מגלגל עיניים, לתמים עם חליפה קצרה מרופטת שהולך בקניון עם תפילין...

יענקי הניג בז לכל ההתבכיינות של לייבוש, הוא רצה לעמוד ולומר לו את האמת בפנים שהוא בכלל לא מבין את האוצר שהוא קיבל בירושה. הוא ראה בכל הנאום הזה הצגה חיצונית-כמותית ותו לא מידי. לעומתו לדביר הכאב של לייבוש נגע מאד. שנה שלמה ניתש ביניהם הויכוח השכלי-ריגשי-חברתי הזה.

"דביר, לחיים. תגיד משהו"

אות. היה זה ר' זעליג כמובן.

"הפטנטים של ר' זעליג", הרהר דביר בספונטניות. אך משהו בתוכו אמר כי הפעם צריך לומר משהו רק בכדי 'לחזק' את לייבוש.

"יחי המלך..." החל לגמגם בהססנות לא-מאפיינת, "המלך זה האמת... אם המלך אומר שאין מושג 'נכה' אלא 'איכותי', אז זו האמת. אם המלך אומר שהלכה כחכמים שצריך כמות זו האמת. לייבוש תדע מתחילת הזמן עד עכשיו הייתי בנפילה ובילבול, מאז שחזרתי מלשכת הגיוס, ראיתי שאולי אני באמת לא 'חזק' מספיק... היום בהתוועדות המלך שלח לנו את ההנהלה שהאירה לי שוב. תדע שהניקה והכוח של צה"ל לנסות לגייס את התמימים נובע מכך שחיילים טובים כמוך מכנים אנשים שעשו שינויים גדולים בחייהם בכדי להתקרב למלך בשם 'נכים'... מכאן בצה"ל

מקבלים את הכוח לטפטף בשיטתיות שהתמימים הם סוג של 'נכי המלך'... מכך שאתה מתפעל מ'כמות' של 'תמימים', התמימים מתפעלים מהכמות והעוצמה החיצונית שבחיצונית של צה"ל...

לייבוש, כולנו חיילי המלך בבסיס אחד. רק בסניף עיבל יכול בחדר אחד לישון לייבוש ביחד איתי. זה מראה כי אנו בבסיס צבא של האמת האמיתית מכל.

לייבוש, אני מבקש עוד שנה אחת שנהיה ביחד זה יעזור לי הרבה... השתנתי הרבה ממך... המלך צריך את שנינו באותו בסיס".

מתוך העירפול, כשהוא מתנדנד ונרגש ניגש לייבוש לדביר "דביר... אתה נכה?... אני לא אמרתי מעולם... אבא שלי כל סעודת שבת מדבר רק שצריך ללמוד ממך... אני נכה..."

עיניו העמוקות של ר' זעליג התלחלו מהתרגשות... "האיכות והכמות בהרכבה מזגית", הרהר ר' יודל בניחותא-מופשטת.

"תומכי תמימים לשון רבים. שלמים בכמות ואיכות", הפטיר ר' זלמן בקורת רוח.

לפתע בשקט שנוצר, נשמע קול עם היגוי רוסי כבד שניסה לומר משהו בעברית מקוטעת. היה זה אבא של אלכס לנסקי:

אני לחשוב שישיבה זה מקום לפרזיטים... לא רובוטה, רק לדבר... אני רואה זה לא ככה. גם בטשקנט. ברוסיה היה ככה חסידים של רבי... אמרו שהם פרזיטים. נגד רוסיה... לא צבא. לא עבודה. עכשיו אני מבין את זה" וכשהוא מתרגש הוא דיבר חצאי משפטים ברוסית:

קאטשעסטווא... [איכות] קאטשעסטווא... [איכות] תמים עטא קאטשעסטווא... [תמים' זה איכות] יא בעז נאג עטא טאז'ע קאטשעסטווא. [גם אני בלי רגליים זה איכות...] דא, ניעקטא מניע ניע סקאזאל אעטעווא [כן, אף אחד אף פעם לא אמר לי את זה]...

אני לשמוח שאלכס בן שלי כאן. זה מקום קאטשעסטווא...

תמים עטא קאטשעסטווא...

המשך יבוא

הנוכחי הוא המושג 'בדיקה' שהתבאר כבדרך אגב בכמה שיחות במילים קצרות ובהם טמונים יסודות של הבנה בגדרי בדיקה. המדור השלם מתפרסם בקובץ מפרשים שיוצא לאור על ידי הישיבה מזמן לזמן על הסוגיות הנלמדות בעיונא.

ההערות נדפסות לאו דווקא לפי סדר מסוים. כמו כן בתחילה יתפרסמו רק הערות מלקוטי שיחות, אגרות קודש, ולאחר מכן גם מהתוועדויות ושיחות קודש.

במדור הנוכחי השתתפו: הרב שמעון ויצהנדר רה"י, הרב חיים טל נ"נ בעיונא, הרב יוסף יצחק רוק ר"מ שיעור א' עיונא והת' שניאור זלמן פרקש.

וזאת למודעי: כל ההערות נכתבו רק לעורר לב המעיין בלבד כדי להרחיב בדברים ולא כמסקנה וכדו', ובגליונות הבאים יתווספו שקו"ט גם בנכתב בהערות אלו. למדור זה ניתן לשלוח הערות והארות לכתובת המערכת.

ב. בירור⁴ - לקוטי שיחות חלק ל"ב ע' 205.

שורש המושג 'חמץ'

לקוטי שיחות חלק י"ד ע' 272 הערה ד"ה 'שנחמצו' - על שם פעולת האדם 'שמחמיץ' ומתירשל ומכך נוצר 'חמץ'⁵.

'בדיקת חמץ'

התחלת המסכת בדבר שהוא 'טפל' ל'בל-יראה' ו'בל ימצא' ו'טפל' ל'רגל'⁶. - הדרך על מסכת פסחים (י"א ניסן תשל"ב) - הדרנים על הש"ס ח"א⁷.

ל'קרבן פסח' והמסכת נקראת על שם התוכן והמטרה.
3. בפתיחת ה'מקור' חיים' להלכות בדיקת חמץ (סימן תלב) הקדים לבאר כי מצינו בכל איסורים שבתורה דין 'בדיקה' מתורת חיוב כללי המוטל על האדם 'להשתדל' לא להיכשל בעבירות, ושם מציין לגבי בדיקת הפירות מחשש תולעים (ובאחרונים הוסיפו את דיני הבדיקה גם במ"ע: בדיקת הציצית לפני הברכה, בכללות בדיקת תפילין ומזוזות, בדיקה בעניני טהרה ועוד הרבה), אלא שבחמץ תיקנו את ה"בדיקה" עם זמן ודרך מסויימת כיצד לעשות זאת וקבעו גם ברכה לזה. ואולי יש לקשר זאת ל"הנזהר ממשוהו חמץ" והלשון "זהירות" המופיע בהלכות פסח כו"כ פעמים. היינו ש'זהירות' של הגברא ב'חמץ' שהוא 'איסור כללי', חל ומסייע לכללות האיסורים שיהיה האדם 'זהיר' מצד הגברא. וראה שיחת ש"פ שמיני תשמ"ב דיוק הלשון 'הנזהר' - ש'זהירות' שייכת בדבר הרגיל אצל האדם ולכן צריכה

בידוע שתורתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים, ברם מכיוון שהיא כלולה מתנ"ך, ש"ס בבלי וירושלמי, גאונים, ראשונים ואחרונים, שו"ת, הלכה, חסידות, קבלה ובכל אחד מהם ביאורים בדרך הפשט, הרמז, הדרוש והסוד, הרי לעתים רבים קשה ללמוד למצוא את מבוקשו.

אמנם נערכו במשך השנים ספרי מפתחות, אך הם הצליחו להגיע רק בענינים הנוגעים בכללות השיחה, ופעמים רבות שזורים פנינים יקרות הטמונים בהבלעה באיזה פיסקה באחד ההערות ולא מבחינים בו כאשר מחפשים רק את כללות הנושא.

ולכן במדור זה נגיש מידי גליון 'אוצרות' מתורתו של משיח על מסכת פסחים. הערות קצרות הפזורים ובאים גם כבדרך אגב בתורתו הקדושה הנוגעים ומבהירים ענינים שנתבארו אצל הראשונים והאחרונים. דוגמא לדבר בחלק

שם המסכת:

א. לקוטי שיחות חלק ח' ע' 66 הערה 21 - ושם שאיסור 'בל יראה ובל ימצא' שייך למצות קרבן פסח¹.

ב. לקוטי שיחות חלב י"ב ע' 160 מכתב כללי הערה ד"ה חג המצות - ושם ההבדל בין לשון הרמב"ם שאצלו הלכות אלו נקראות 'הלכות חמץ ומצה' ודווקא בטור ושולחן ערוך - הלכות פסח².

גדר המושג "בדיקה"

א. השתדלות³ - לקוטי שיחות חלק ו' ע' 274.

1. וראה לקמן מ'הדרן על מסכת פסחים' (משנת תשל"ב) שדין הבדיקה והביעור (בו נפתחת מסכת פסחים) הוא טפל ל'רגל' דפסח. וראה בהנסמן בפנים בלקו"ש ח"ח שבפנים הערה 19 שהרגל נקרא דווקא ע"ש ה'פסח' למרות שיש בו גם 'מצה וחמץ'. וראה לקו"ש חכ"ב ע' 128 שוה"ג להערה 46 שמקשר זאת לדברי הראשונים (והובא בשו"ע (ודאדה"ז) סימן תלב (ס"ג)) שברכת שהחיינו של היו"ט פוטר וחלה גם על 'בדיקת וביעור חמץ' ולכן אין מברכים שהחיינו בעת הבדיקה והביעור. ושם שיש לומר שהשייכות היא עם 'זמן הרגל' ולא עם 'קדושת הרגל'.

2. ראה מאירי בפתיחה למסכת פסחים, ושם שבתקופות הגאונים נחלקה מסכת פסחים לב' חלקים - חלק א' עד פרק ו' העוסק ב'חמץ ומצה' וחלק ב' העוסק בדיני קרבן פסח. ולפי המתבאר בהנסמן בפנים הרי יש שייכות מיוחדת בין 'חמץ'

להיות בזה השתדלות מיוחדת. ויש להאריך.

שה'בדיקה' היא כדי שלא יעבור עליו בב"י וב"י, ולא כדעת התוס' שמטרת תקנת הבדיקה שלא יבוא 'לאכלו', אולם בהמשך השיחה מפורש שה'בדיקה' היא מדרבנן, וזה כדעת התוס'. ובהערות ומראי המקומות לא ציין דבר כי אם לדברי אדמו"ר הזקן בשו"ע ולא לשקו"ט בש"ס. ויש שביארו שהשיחה היא לפי ההבנה שגם לדעת רש"י ה'בדיקה' היא מדרבנן (ולא כהסבר הר"ן) וזה כדעת הר"י מנרבנא (הובא בחידושי הראב"ד) וז"ל: "ורש"י כתב בודקין חמץ שלא יעבור עליו בב"י ולא נתכוין רבינו ז"ל לומר שתהא הבדיקה מדאורייתא ומשום לא יראה, דהא בהדיא אמרינן בגמ' (ד, ב) גבי בדיקת קטנים דמהני, כיון דבדיקת חמץ מדרבנן, ואמרינן נמי מדאורייתא בביטול בעלמא סגי, אלא הדברים כך הן, יש בחמץ שתי מצות לאו ועשה דהיינו לאו דלא יראה ולא ימצא ועשה דתשבייתו דמתרגמין תבטלון וכדי שלא יבא אדם לכלל לאו דלא יראה תקנו חז"ל בדיקה". וראה גם פני יהושע ברש"י כאן שכתב עד"ז.

אולם לכאורה קושיות אלו נובעות מאי-שימת לב לעיקר החידוש של הדרן זה (וידועים דברי קודשו (ראה לדוגמא שיחת כ' מנ"א תשד"מ ועוד הרבה) שקושיות רבות ב'הערות' מקורן מכך 'שתופסים מילים ולא את כללות השיחה'). ובנדו"ד: יסוד ה'הדרן' הוא ביאור כללות מחלוקתם של רבי עקיבא ורבי ישמעאל בכמה ענינים בש"ס, האם העובדה שבכל מצוה יש את 'גדרי ה'נותן' משפיעה להלכה. לדעת רבי ישמעאל עיקר המצוות ביחס להאדם תלויים רק ב'גדרי המקבל' שבמצוה ולכן יש להתחשב בכל דבר בגדרי המקבלים ולפי ר"ע הרי יש לדון ביחס לעניני הלכה גם בגדרי הנותן. ושם שמצד 'גדרי המקבל' אין הכי נמי שיש הבדל בין דבר שהוא 'אמצעי' ו'טפל' לבין 'עיקר', אך מצד גדרי ה'נותן' הרי כל המצוות הם 'מצוותיו' ללא כל הבדל. עיי"ש ובארוכה. ולפי דברים אלו הרי המושג 'טפל' אין משמעו 'דרבנן' בעלמא, אלא זו תקנת חז"ל כיצד לקיים המצווה דאורייתא, היינו דרבנן תיקנו שהדרך שלא לעבור על ב"י וב"י הוא ע"י בדיקה וזה גם כדעת הר"ן.

7. נדפס עם פיענוחים ב'חידושים וביאורים בש"ס' ח"א.

4. ההבדל בין הגדרת ה'בדיקה' בתורת 'בירור' או בתורת 'השתדלות' הוא כמבואר בהערה הקודמת האם ה'בדיקה' היא דין ב'חפצא' היינו שחכמים תיקנו תקנה שעל האדם להגיע לכך שיברר שאין בביתו חמץ שיעבור עליו בבל יראה ובל ימצא, או שזה מדין 'השתדלות' כללית שהוא דין ב'גברא' להיות 'זהיר' באיסורי דאורייתא. והנה לפי הגדרות אלו ניתן להבין את ההבדל בין ב' הסברות בר"ן לגבי מי שמצא חמץ בפסח לאחר שבדק וביער כדן, בטעם שאינו עובר עליו בב"י וב"י מלמפרע. דבתחילה כתב שהטעם שאין עוברין למפרע הוא משום ש"סמכה תורה על החזקות וכל שבדק אותן מקומות שרגיל להמצא בהן חמץ יצא ידי חובתו ואין לו לחוש לככר בשמי קורה", כלומר התורה דורשת מהאדם שיעשה התלוי בו לבדוק, ומכיון שהאדם בדק, סמכה תורה על כך שנפעל מצידו ובכוחו ה'בדיקה' ובכך סגי (וראה בספר 'רשימות שיעורים' להגרי"י קלמנסון שליט"א ח"א ס"ב שכתב שזה ע"ד דברי המהר"ם חלאווה כאן "אי בדיק . . אי אשתכח חמץ בזמן איסורו לא עבר עלי' למפרע דלא חייבה רחמנא אמאי דלא ידע", וראה שם בהערה 4 שהביא את דברי הצ"ח לגבי דיני 'בדיקה' בווסתות'. והיינו שזה מצד דין 'בדיקה' הכללי באיסורי תורה), אולם בהמשך מבאר הר"ן הטעם שאינו עובר מלמפרע כי מלכתחילה התורה לא חייבה 'בל יראה ובל ימצא' על חמץ שאינו ידוע, ובלשונו "אבל כל שאין לו חמץ ידוע ולא מקומות שהוא רגיל להמצא בהן לא חלה עליו מצות השבתה...". ויש להאריך בכהנ"ל.

5. הרגטשובי דן בכמה מקומות בגדר המושג 'חמץ' האם הוא 'דין' בלבד והיינו שעל האדם יש חיוב שלא יהיה ברשותו ולא יגיע למצב של 'החמצה', או שהוא 'מציאות' ומקשר זאת לשקו"ט האם 'חמץ' הוא דין ב'חפצא' או על ה'גברא'. (ענין זה יורחב בעז"ה במדור זה בגליונות הבאים ובא כעת רק בקיצור) – ראה כל הנלקט בזה ב'הגדה של פסח צפנת פענח' עמ' יא – טז. וזה לכאורה תלוי בתוכן המושג 'חמץ' שמבואר בהערה שבפנים האם קאי על האדם 'המחמיץ' או כ'שם דבר'.

6. ביסוד הדברים של 'הדרן' זה כבר נכתבו כמה פלפולים ושקו"ט ב'הערות התמימים' במרוצת השנים ותורף הדברים: מתבאר בשיחה כי תקנת בדיקת חמץ (מסרתה והיא) טפלה ל'בל יראה ובל ימצא' ולכאורה לשון זו היא תורף שיטת רש"י במשנתנו

תוכן מדור זה יוצא באופן מרוכז ב'קובץ מפרשים'

היו"ל בחבורות ע"י הישיבה. לקבלה:

HACHIALRASHLATZ@GMIAL.COM

תהי' באופן נעלה יותר, שישבו בסוכת עורו של לוי'תן".

ועל כל פנים על פי המאמר שם מובן כי דווקא 'עור הלוי'תן' יביא עילוי נעלה במהות הסוכה שיביא לתכלית ההתאחדות של כלל ישראל לאחדים ממש וזאת על ידי העבודה המתבטאת ב'לוי'תן' שענינו אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות, עבודה של עלמא דאתכסייא, כמבואר בלקוטי תורה פרשת שמיני (התבאר במדור זה בגליון החייל מס' 3).

ואולי גם ענין זה יהיה חלק מ'התורה חדשה מאתי תצא' שיגלה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לפי הגדרים והתנאים שהתבארו בקונטרס 'תורה חדשה'.

בהלכות סוכה סימן תרסז כתב הרמ"א (בשם הכל-בו) בהגהה "יש שנהגו כשהיו יוצאים מן הסוכה היו אומרים: יהי רצון שנזכה לישב בסוכה של לוי'תן" והוא מהגמרא בבבא בתרא (עה, א) "עתידי הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לוי'תן", אך בגמ' זה לא נזכר בקשר לחג הסוכות מה שאין כן בילקוט שמעוני (אמור רמז תרנג) כתוב שאכן מי שישב בסוכה עתיד לישב בסוכת עורו של לוי'תן. וכיון שענין סוכת הלוי'תן נזכר גם ברמ"א, מובן שזה גם נוגע להלכה.

וידועה הקושיה הרי אי אפשר לסכך עבור חג הסוכות בעור של דג אלא בגידולי קרקע, כפשוט. ובמפרשים ביארו זאת בשני אופנים. יש שביארו שאכן ה'עור של לוי'תן' יהיה רק בתור 'דפנות הסוכה' ולא כסכך (ספר הדרש והעיון ויקרא מאמר רנז), ויש שביארו (על יסוד דברי הרי"ף בעין יעקב לב"ב שם) כי עור הלוי'תן יהיה בתור 'נוי' על הסכך ולא יכסה לגמרי, וזה בטל לסכך.

ובדעת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א נראה שקיום מצוות סוכה לא תהיה בסוכה זו - וכן אמר בשיחת ליל א' דחג הסוכות בסוכה לאורחים (דברי משיח תש"נ ח"א ע' 93): "ויהי רצון שבקרוב ממש נזכה לשבת ב'סוכת עורו של לוי'תן". . ואע"פ שלא יוצאים ידי חובת ישיבה בסוכה ע"י הישיבה בסוכת עור הדג (כי עור הדג פסול לסכך הסוכה) - הרי אחרי האכילה ייצאו מהסוכה הרגילה ויכנסו בריקוד לסוכת עורו של לוי'תן, או לפני האכילה..".

אולם בספר המאמרים מלוקט ח"א ע' תמו בסיום ד"ה 'חג האסיף' לאחר שמבאר כיצד לעתיד לבוא כל קיום מצוות החג יהיו באופן נעלה יותר הן קיום מצוות נטילת ד' מינים שיורגש בהם נקודת האחדות שלמעלה מכל פרטים וכן בענין ישיבה בסוכה, מסיים כדוגמא לכך: "וגם הישיבה בסוכה

הידעת?

א. בשנת תשכ"א היה הצ'ארטר הראשון בו נסעו כמאה חסידים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מארץ הקודש. בין הבאים היו זקני החסידים והרבנים. בליל סוכות בעת הסעודה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אמר: הדפיסו בעיתונים שהגיעו לכאן רבנים. צריך לפסוק שמשיח יבוא. הרבנים כנראה עוד לא היו רגילים אז 'לסגנון' כזה והגיבו: אנו נפסוק? הרבי יפסוק! כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לא הגיב עד סיום הסעודה (המלך במסיבו). בהמשך החג שאלו את כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א האם האורחים מהארץ צריכים לעשות שני ימי יו"ט, כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הגיב בפנים רציניות: אם הייתם פוסקים היינו 'חוסכים' את השאלה הזו!

מה אנו למדים מכך? כשהרבי מלך המשיח שליט"א מבקש משהו, זה נוגע כפשוטו ממש לכללות העולם!